

23-09-2013

- ▶ **contact:**
 - Martine Hendrickx
 - Dienst voorbereiding opvangbeleid
 - Directie Netwerkbeheer en -controle
 - ▶ Tel.: 02 213 43 84
 - ▶ Fax: 02 213 44 22
 - ▶ e-mail : martine.hendrickx@fedasil.be
- ▶ Ter attentie van de verantwoordelijken van de opvangstructuren

- ▶ Bijlage:
 - **Bijlage B: Standard** document terugkeertrajecplan

▶ Betreft: Instructie betreffende het terugkeertrajec en de toewijzing aan een open terugkeerplaats

Geachte centrumdirecteurs,
Geachte centrumverantwoordelijken,
Beste partners,
Beste OCMW-voorzitters,

1. CONTEXT

Op 13 juli 2012 heeft het Agentschap, naar aanleiding van de wijzigingen in de opvangwet¹, de instructie verstuurd betreffende het terugkeertrajec en de terugkeerplaatsen voor asielzoekers die worden opgevangen in het opvangnetwerk van Fedasil. Deze instructie informeert de opvangstructuren hoe ze het terugkeertrajec moeten invullen en meer bepaald hoe ze vanaf 1 september 2012 de transfers van de betrokken bewoners naar de open terugkeerplaatsen moeten organiseren.

Aangezien het regeerakkoord en de algemene beleidsnota van de Staatssecretaris de vrijwillige terugkeer willen bevorderen, heeft het Agentschap beslist om de opvang en de begeleiding in een terugkeerplaats uit te breiden naar andere doelgroepen.

Voortaan wordt een open terugkeerplaats ook toegewezen aan: uitgeprocedeerde NBMV² die juist meerderjarig geworden zijn, bepaalde no-show asielzoekers die een opvangplaats wensen, bepaalde asielzoekers die deel uitmaken van de uitzonderingscategorieën voor een transfer naar een terugkeerplaats, gezinnen met minderjarige kinderen die opgevangen worden op basis van het KB 2004 indien er geen plaatsen beschikbaar zijn in het terugkeert centrum en aan bepaalde personen die zich ingeschreven hebben voor vrijwillige terugkeer via het Terugkeerloket.

¹ De wet van 19 januari 2012 tot wijziging van de wetgeving betreffende de opvang van asielzoekers (BS 17/02/2012). Deze wijzigingen zijn van kracht gegaan op 31/03/2012.

² Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

Deze instructie herneemt alle informatie over hoe het terugkeertraject moet worden toegepast, over de organisatie en de personen die betrokken zijn bij een transfer naar een terugkeerplaats in een federaal opvangcentrum en over de begeleiding die aangeboden wordt in deze terugkeerplaatsen.

Deze instructie vervangt bijgevolg de instructie van 13 juli 2012 over het terugkeertraject en de terugkeerplaatsen alsook het addendum van 30 august 2012.

2. TERUGKEERTRAJECT

Terugkeerbegeleiding maakt vanaf het moment dat een vreemdeling een asielaanvraag indient integraal deel uit van de begeleiding die aan de asielzoekers in alle opvangstructuren wordt geboden. Het terugkeertraject wordt in twee hoofdfasen onderverdeeld:

1. Begeleiding bij vrijwillige terugkeer tijdens de asielprocedure.
2. Begeleiding bij vrijwillige terugkeer in een terugkeerplaats.

2.1. De vrijwillige terugkeerbegeleiding tijdens de asielprocedure

2.1.1. De vrijwillige terugkeerbegeleiding tijdens het onderzoek van de asielaanvraag door de DVZ en het CGVS

In deze eerste fase bestaat de terugkeerbegeleiding uit het ter beschikking stellen van informatie over de vrijwillige terugkeer.

Van zodra de asielzoekers hun asielaanvraag hebben ingediend, ontvangen ze informatie over de vrijwillige terugkeer van de DVZ.

De maatschappelijk werker vermeldt tijdens de intake het bestaan van het vrijwillig terugkeerprogramma³. De maatschappelijk werker geeft ook uitleg over het volledige terugkeertraject, met inbegrip van de toewijzing aan een terugkeerplaats in geval van een negatieve afloop van de asielprocedure.

Gedurende het onderzoek van de asielaanvraag door de DVZ of het CGVS kan het thema vrijwillige terugkeer verder ter sprake gebracht worden telkens indien hiervoor een aanleiding bestaat.

2.1.2. Vrijwillige terugkeerbegeleiding na een negatieve beslissing van het CGVS

Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen twee types negatieve beslissingen van het CGVS:

- Weigering vluchtelingenstatuut en weigering subsidiaire bescherming, zie punt 2.1.2.1;
- Niet-inoverwegingname (lijst veilige landen), zie punt 2.1.2.2.

³ Alle informatie over het programma vrijwillige terugkeer staat op : www.vrijwilligeterugkeer.be

2.1.2.1 Weigering vluchtelingenstatuut en weigering subsidiaire bescherming door het CGVS

In deze fase wordt de bewoner actief aangemoedigd om na te denken over zijn toekomstperspectieven, waaronder de optie vrijwillige terugkeer.

Hiervoor worden twee momenten voorzien:

- binnen de 5 dagen na de betekening van de negatieve beslissing van het CGVS,
- tijdens de periode waarin het beroep wordt onderzocht door de RVV.

a) Binnen de 5 dagen na de betekening van de negatieve beslissing van het CGVS

De terugkeerbegeleiding moet aangeboden worden uiterlijk 5 dagen nadat een negatieve beslissing van het CGVS werd betekend⁴. Vanaf dat moment wordt het terugkeertraject formeel verplicht.

De maatschappelijk werker heeft een gesprek met de betrokken bewoner om hem te informeren over de mogelijkheden die de programma's voor vrijwillige terugkeer bieden. Dit gesprek wordt geformaliseerd in het terugkeertrajectplan waarvan deel I (cf. bijlage) wordt ingevuld. Dit document wordt bewaard in het sociaal dossier.

In dit stadium is de handtekening van de bewoner niet vereist omdat de continuïteit van de opvang binnen dezelfde structuur verzekerd is, waardoor de dialoog rond vrijwillige terugkeer voor de rest van de asielprocedure zonder probleem kan verder gezet worden.

Let op:

Indien de bewoner geen beroep indient bij de RVV maar kiest voor vrijwillige terugkeer, moet de terugkeer plaatsvinden gedurende de uitvoeringstermijn van het BGV.

Indien de vrijwillige terugkeer omwille van overmacht niet kan plaatsvinden binnen de uitvoeringstermijn van het BGV, kan een verlenging van het BGV worden aangevraagd aan de DVZ.

Het BGV wordt enkel verlengd indien de DVZ, in overleg met de Cel vrijwillige terugkeer van Fedasil, oordeelt dat de terugkeer realistisch is. Er wordt onder meer rekening gehouden met volgende elementen: de werkelijke introductie van een aanvraag voor vrijwillige terugkeer en het bezit van de nodige reisdocumenten. Indien de terugkeer realistisch is, maar de reisdocumenten zijn niet in orde, wordt de bewoner toegewezen aan een terugkeerplaats en zal de verlenging van het BGV ook daar plaats hebben.

Indien de bewoner geen beroep aantekent bij de RVV en niet kiest voor vrijwillige terugkeer, moet hij de opvangstructuur verlaten overeenkomstig de instructies rond het einde van de materiële hulp. Niettemin zal de maatschappelijk werker bij het vertrek van de bewoner nogmaals informatie geven over de vrijwillige terugkeerprogramma's.

⁴ Artikel 2, 12° en artikel 6/1 §2 van de opvangwet

b) Tijdens de periode waarin het beroep wordt onderzocht bij de RVV

Ongeveer 1 maand nadat het beroep bij de RVV is ingediend, heeft de maatschappelijk werker opnieuw een gesprek met de bewoner m.b.t. zijn toekomstperspectieven. Het gesprek wordt gebaseerd op de elementen en resultaten uit de vorige gesprekken. Tijdens deze periode wordt het thema vrijwillige terugkeer nogmaals ter sprake gebracht.

2.1.2.2 Niet-inoverwegingname "lijst veilige landen" door het CGVS

Gezien tegen een beslissing tot weigering van inoverwegingname van een asielaanvraag (lijst veilige landen), alleen een niet-opschortend beroep tot nietigverklaring kan worden ingediend bij de RVV, vangt de laatste fase van het terugkeertraject aan en wordt de betrokken asielzoeker toegewezen aan een terugkeerplaats in een federaal centrum (cf. punt 2.2).

2.2. De vrijwillige terugkeerbegeleiding in een terugkeerplaats

Indien de RVV het beroep verwerpt of indien het CGVS de asielaanvraag niet in overweging neemt, start de laatste fase van het terugkeertraject. Zoals eerder werd aangegeven, zal deze fase van het traject plaatsvinden in gespecialiseerde terugkeerplaatsen. De begeleiding in de terugkeerplaatsen wordt gezamenlijk verzekerd door medewerkers van Fedasil en de DVZ.

2.2.1. Publiek toegewezen aan terugkeerplaatsen

Hieronder worden de personen vermeld die voortaan een open terugkeerplaats toegewezen kunnen krijgen:

2.2.1.1. De bewoners van een opvangstructuur

- die een bevestigende beslissing tot weigering van toekenning van het statuut van vluchteling en van de subsidiaire bescherming van de RVV hebben gekregen,
- die een beslissing tot niet-inoverwegingname "lijst veilige landen" hebben gekregen van het CGVS,
- die meerderjarig geworden zijn terwijl ze opgevangen werden uitsluitend op basis van hun statuut van NBMV en waarvoor de asielprocedure of de verblijfsprocedure afgesloten werd tijdens hun minderjarigheid.

2.2.1.2. De personen die niet in een opvangstructuur verblijven

- Elke asielzoeker met een code 207 "no-show" die zich in een van de onderstaande categorieën bevindt en die een opvangplaats vraagt, zal een terugkeerplaats toegewezen krijgen:

- wanneer hij een bevestigende beslissing tot weigering van de toekenning van het statuut van vluchteling en de subsidiaire bescherming heeft gekregen van de RVV of een beslissing tot niet-inoverwegingname "lijst veilige landen" van het CGVS,

- wanneer hij uitgeprocedeerd is en de materiële hulp enkel nog verschuldigd is op basis van een lopend BGV,
- wanneer de materiële hulp enkel nog verschuldigd is op basis van een asielprocedure die niet afgesloten is met de betekening van een BGV.

- De minderjarige kinderen opgevangen met hun familie op basis van het KB 2004, wanneer er geen plaatsen beschikbaar zijn in het terugkeercentrum van de DVZ. Een terugkeertraject is ook voor hen van toepassing⁵.

- personen die zich niet (of niet meer) in de opvang bevinden en die zich bij het terugkeerloket opgeven voor vrijwillige terugkeer kunnen eventueel een terugkeerplaats toegewezen krijgen om hun terugkeerproject tot een goed einde te brengen.

Om misbruik tegen te gaan, is de toewijzing voor deze categorie gekoppeld aan een hele reeks voorwaarden:

- de vraag tot opvang moet van de betrokkene zelf komen;
- de terugkeeraanvraag is geregistreerd via het terugkeerloket van Fedasil;
- er is een realistische terugkeereintentie;
- de bewoner kan zijn identiteit en die van zijn gezinsleden staven met een document uit zijn land van herkomst;
- de bewoner ondertekent een formele verklaring die stelt dat Fedasil de opvang kan stopzetten als blijkt dat er valse of onvolledige verklaringen zijn of geen bereidheid of mogelijkheid om terug te keren;
- de persoon moet zich de dag van de aanvraag naar de opvangplaats begeven.

2.2.2. Transfer naar een terugkeerplaats

2.2.2.1 Transferprocedure

a) Toewijzing terugkeerplaats

Fedasil ontvangt dagelijks informatie van de DVZ over personen die een negatieve beslissing hebben ontvangen van de RVV of een beslissing tot niet-inoverwegingname van het CGVS. Op basis van deze informatie wordt een nieuwe code 207 "terugkeerplaats" toegekend aan alle betrokken bewoners.

Het toewijzingsdocument wordt per e-mail betekend aan de opvangstructuur of, in het geval van een LOI, aan de regiocoördinator van Fedasil die het toewijzingsdocument overmaakt aan het LOI.

b) Informatie over de terugkeerplaats

De maatschappelijk werker van de opvangstructuur informeert de bewoner over de overplaatsing naar een terugkeerplaats en geeft uitleg over de inhoud van het begeleidingstraject voorzien in de terugkeerplaats.

Nadat de bewoner de nodige informatie heeft gekregen over het verloop van het terugkeertraject, moet de maatschappelijk werker vragen aan de bewoner om het

⁵ Zie interne nota van 24/05/2013 betreffende het terugkeertraject van de families die opgevangen worden op basis van het KB 2004.

tweede luik van het terugkeertraject te ondertekenen (bijlage B deel II). Voor de tweede luik van het terugkeertraject te ondertekenen (bijlage B deel II.3).

Door dit document te ondertekenen, erkent de bewoner dat hij op de hoogte is gesteld van het vervolg van zijn terugkeertraject en neemt hij kennis van de uitwisseling van informatie die er over hem zal plaatshebben tussen de opvangstructuur, Fedasil en de DVZ. Indien de betrokkene weigert om het terugkeertraject te ondertekenen, moet dit vermeld worden op het document.

De opvangstructuur bewaart een exemplaar van het trajectplan (met of zonder handtekening), stuurt een kopie per e-mail naar het toegewezen centrum⁶ en overhandigt een exemplaar aan de bewoner.

c) Vertrek naar de terugkeerplaats

Om de bewoner een goede begeleiding te kunnen verzekeren, is het belangrijk dat de maatschappelijk werker van de terugkeerplaats over alle belangrijke bewonersinformatie beschikt (medische opvolging, opvolging van de procedure enz.). Het terugkeerplan voorziet een aparte pagina om deze informatie te verzamelen. De maatschappelijk werker van de terugkeerplaats kan contact opnemen met de oude opvangstructuur voor meer informatie.

Aangezien een code 207 "terugkeerplaats" werd toegekend aan de betrokken persoon, geldt het recht op materiële opvang enkel in een terugkeerplaats en moet de persoon de opvangstructuur verlaten om naar een terugkeerplaats te gaan.

De bewoner moet er zich uiterlijk 5 dagen na de betekening van de toewijzing van de terugkeerplaats aanmelden. Indien deze termijn verstrekt tijdens een weekend of op een feestdag, meldt de betrokken persoon zich aan in de terugkeerplaats uiterlijk op de eerstvolgende werkdag.

Opgelet: indien een bewoner een verlenging van de materiële hulp wil vragen, bv. omwille van andere medische redenen dan de redenen die aanleiding geven tot een vrijstelling van transfer naar een terugkeerplaats (zie hieronder), of de onmogelijkheid om naar het land van herkomst terug te keren, dan is er geen vrijstelling voorzien voor de transfer naar een terugkeerplaats. De aanvraag tot verlenging van de materiële hulp wordt behandeld tijdens het verblijf in de terugkeerplaats.

2.2.2.2 Opschorting overplaatsing

De personen die worden opgevangen samen met een familielid wiens asielprocedure nog loopt bij de DVZ, het CGVS of de RVV, zien hun overplaatsing naar een terugkeerplaats uitgesteld.

Indien het betrokken familielid een negatieve beslissing krijgt van de RVV of een beslissing tot niet-inoverwegingname "lijst veilige landen" door het CGVS, dan vervalt de opschorting en wordt de hele familie toegewezen aan een terugkeerplaats.

⁶ U vindt de gegevens van de contactpersoon van de terugkeerplaats in het toewijzingsdocument.

2.2.2.3 Uitzonderingen op een transfer naar een terugkeerplaats

De onderstaande personen zijn vrijgesteld van een transfers naar een terugkeerplaats:

- Families met schoolgaande kinderen die een negatieve beslissing ontvangen van de RVV of een beslissing tot niet-inoverwegingname "lijst veilige landen" ontvangen van het CGVS tussen 1 april en het einde van het schooljaar op 30 juni;
- Schoolgaande ex-NBMV die gedurende het schooljaar meerderjarig zijn geworden én die tussen 1 april en het einde van het schooljaar op 30 juni een negatieve beslissing ontvangen van de RVV of een beslissing tot niet-inoverwegingname lijst veilige landen ontvangen van het CGVS;
- De bewoners met een medische tegenindicatie voor een overplaatsing en hun familieleden (hospitalisatie, behandeling hemodialyse, behandeling buikvliesdialyse, bedlegerig, patiënt in een rolstoel, behandeling TBC, behandeling chemotherapie of radiotherapie tot een maand voor het eind van de behandeling, zwangerschap vanaf 3 maand voor de voorziene datum van de bevalling tot twee maanden na de bevallingbevallingsdatum);
- Ouders van een Belgisch kind en hun familieleden (met bewijs);
- De bewoners die reeds een aanvraag voor vrijwillige terugkeer hebben ondertekend vooraleer een definitieve beslissing te krijgen van de RVV of een beslissing tot niet-inoverwegingname "lijst veilige landen" van het CGVS en die over de nodige reisdocumenten beschikken om deze vrijwillige terugkeer te organiseren. Voor deze bewoners zal de DVZ de termijn van het BGV indien nodig verlengen.

Indien een bewoner tot een van bovenvermelde categorieën behoort en hij een terugkeerplaats toegewezen krijgt:

- moet de opvangstructuur onmiddellijk Fedasil verwittigen via het apart luik in het toewijzingsdocument,
- moeten de nodige bewijzen voorgelegd worden (bv. een bewijs van hospitalisatie of een aanvraag tot vrijwillige terugkeer),
- moet het ingevulde en ondertekende luik van het toewijzingsdocument teruggestuurd worden naar terugkeerplaats@fedasil.be en in het geval van een aanvraag die verband houdt met de medische tegenindicatie bij de overplaatsing, worden tegelijk de nodige bewijzen doorgestuurd naar retourmed@fedasil.be. Het bericht moet in het onderwerp duidelijk vermelden: "tegenindicatie / naam bewoner / SP nummer",
- indien de vrijstelling aanvaard wordt, dan wordt de code 207 opnieuw gewijzigd en wordt de code van de oorspronkelijke opvangstructuur hersteld.

Indien de betrokken bewoner de opvangstructuur reeds verlaten heeft, of indien het per vergissing een bewoner betreft die niet tot de doelgroep behoort, dan moet dit ook meegedeeld worden. Het toewijzingsdocument voorziet hiervoor een apart luik.

Tijdens hun verblijf moet een intensieve vrijwillige terugkeerbegeleiding aangeboden worden aan deze bewoners.

Aanvraag tot vrijwillige toewijzing aan een terugkeerplaats wanneer de uitzondering niet langer van toepassing is :

Bepaalde bewoners die tot de uitzonderingscategorieën behoren, kunnen op vrijwillige basis vragen om getransfereerd te worden naar een terugkeerplaats om er terugkeerbegeleiding te bekomen, en dit wanneer de periode waarin de uitzondering op de transfer van toepassing was, afgelopen is.

Let op: het betreft uitsluitend bewoners die een uitzonderingsaanvraag hebben ingediend en wiens aanvraag aanvaard werd door de dienst Dispatching.

Bewoners die in aanmerking komen voor deze toewijzing zijn:

- de ex-NBMV op het einde van hun schooljaar (30 juni);
- zwangerschap: 2 maanden na de bevalling (bewijsstuk: geboorteakte)
- de personen en hun familie die onder een van de volgende medische tegenindicaties vielen:
 - hospitalisatie
 - behandeling tuberculose
 - chemotherapie of radiotherapie (1 maand na het einde van de behandeling)

De aanvraag kan enkel worden ingediend mits advies en expliciet schriftelijk akkoord van de behandelende arts of van de arts van het centrum waar de bewoner verblijft.

De aanvraag tot vrijwillige toewijzing moet worden ingediend aan de hand van het trajectplan (deel II.4 Aanvraag tot vrijwillige toewijzing) samen met de nodige bewijsstukken. De aanvraag moet worden verzonden naar terugkeerplaats@fedasil.be ten laatste 5 dagen voor het einde van het recht op materiële hulp.

In het onderwerp van het bericht moet duidelijk vermeld worden: "aanvraag vrijwillige toewijzing / naam van bewoner / SP nummer".

De medische bewijsstukken die het einde van de behandeling of van de hospitalisatie bevestigen moeten worden verzonden naar retourmed@fedasil.be.

Indien deze bewoners niet overgeplaatst wensen te worden naar een terugkeerplaats, moeten ze de opvangstructuur verlaten, overeenkomstig de bepalingen met betrekking tot het einde van het recht op materiële hulp.

2.2.3. Het terugkeertraject in de terugkeerplaatsen

2.2.3.1 Terugkeerplaatsen in de federale opvangcentra

De terugkeerplaatsen vallen onder het toepassingsveld van de opvangwet en alle rechten en plichten voorzien in de opvangwet blijven van toepassing. Er worden 300 terugkeerplaatsen voorzien in vier federale opvangcentra. Naast deze doelgroep worden in deze centra dus ook andere categorieën van begunstigten opgevangen.

Tijdens de uitvoeringstermijn van het BGV, wordt geen enkele gedwongen verwijdering georganiseerd. Op deze manier blijft het 'open' karakter van deze opvangcentra gewaarborgd gedurende het terugkeertraject.

Zoals in de andere opvangstructuren van het netwerk zijn de bewoners vrij om, wanneer ze dat wensen, de terugkeerplaats te verlaten.

2.2.3.2 Duur van het traject in de terugkeerplaatsen

De duur van het terugkeertraject en het recht op materiële hulp worden bepaald op basis van het BGV dat na de negatieve beslissing van de RVV of na een beslissing tot niet-innovewegingname van het CGVS werd betekend. Indien er meer tijd nodig is om de vrijwillige terugkeer te realiseren, kan het BGV verlengd worden in functie van het terugkeertraject.

2.2.3.3 Einde traject in de terugkeerplaatsen

Indien de betrokkene niet vrijwillig terugkeert binnen de voorziene termijn (of tijdens de eventuele de verlenging van de uitvoeringstermijn), wordt hij opgeroepen door de lokale politie teneinde zijn verwijdering te organiseren. De convocatie vermeldt duidelijk het voorwerp van de oproeping. Indien de betrokkene weigert om de terugkeerplaats te verlaten, geeft de DVZ opdracht aan de lokale politie om de bewoner op te halen in het opvangcentrum.

Voordat er een interventie van de politie plaatsheeft, contacteert de lokale politie de centrumdirecteur en worden afspraken gemaakt om de rust in het opvangcentrum zoveel mogelijk te bewaren. De rol van de centrumdirecteur blijft in deze louter informatief.

2.2.3.4 De maatschappelijk werker als referentiepersoon

De bewoner krijgt een maatschappelijk werker toegewezen. De maatschappelijk werkers die deze doelgroep begeleiden zijn zowel bevoegd voor de sociale begeleiding en de procedure als voor de terugkeerbegeleiding. Voor wat de terugkeerbegeleiding betreft, worden deze medewerkers opgeleid en opgevolgd door de Cel vrijwillige terugkeer van Fedasil.

2.2.3.5 Verbindingsambtenaar van de DVZ

De DVZ wijst aan elk opvangcentrum waar terugkeerplaatsen worden aangeboden een verbindingsambtenaar toe. Het takenpakket van de verbindingsambtenaar wordt bepaald in een door de DVZ vastgelegde functiebeschrijving. Een belangrijk onderdeel is de pre-identificatie.

2.2.3.6 Sleutelmomenten in de terugkeerplaatsen

In deze fase van het terugkeertraject worden 3 verschillende fasen geïdentificeerd:

- a) Aankomst en begin van de terugkeerbegeleiding
- b) Terugkeerbegeleiding en evaluatie van het terugkeertraject
- c) Einde van het terugkeertraject

a) Aankomst en begin van de terugkeerbegeleiding

- Informatie over terugkeertrajecten en -plaatsen

Bij de intake in de terugkeerplaats ontvangt de betrokken bewoner van de maatschappelijk werker informatie over deze fase van het terugkeertraject en over de verschillende betrokken actoren.

- Identificatie

Tijdens de intake wordt eveneens een identificatiefiche ingevuld en ondertekend door elk meerderjarig gezinslid. Deze fiche bevat alle gegevens met betrekking tot de identiteit van alle gezinsleden. Het opvangcentrum stuurt onmiddellijk de ingevulde identificatiefiche naar de verbindingssambtenaar van de DVZ. Wanneer de verbindingssambtenaar vaststelt dat de verklaringen van de bewoner niet overeenstemmen met de gegevens in het dossier, informeert deze de maatschappelijk werker. De maatschappelijk werker bespreekt de vaststellingen van de DVZ met de bewoner.

- Het opstarten van een terugkeerdossier en stand van zaken van lopende verblijfsprocedures

De maatschappelijk werker start een terugkeerdossier op en gaat na of de bewoner nog lopende verblijfsprocedures heeft. Hij kan zich hierbij baseren op het terugkeertrajectplan dat door de vorige opvangstructuur werd overgemaakt. Om op de hoogte te zijn van alle relevante informatie betreffende het terugkeertraject, kan de maatschappelijk werker ook contact nemen met zijn collega in de vorige opvangstructuur.

De verbindingssambtenaar wordt op de hoogte gebracht van de lopende procedures. Deze worden door de DVZ prioritair behandeld.

b) Begeleiding bij de terugkeer en evaluatie van het terugkeertraject

- Terugkeerbegeleiding

De bewoner wordt actief geïnformeerd en gesensibiliseerd over de mogelijkheid tot vrijwillige terugkeer. De eventuele belemmeringen voor een vrijwillige terugkeer worden geïdentificeerd en er wordt nagegaan hoe deze kunnen worden weggewerkt.

- Evaluatie van het terugkeertraject

Het terugkeertraject wordt samen geëvalueerd met de betrokken meerderjarige bewoners, hun maatschappelijk werker en de verbindingssambtenaar. Doel hiervan is na te gaan of de vrijwillige terugkeer realistisch is en of de betrokkene hieraan meewerkt (is er een aanvraag tot vrijwillige terugkeer ingediend en werden er stappen ondernomen om geldige reisdocumenten te bekomen).

Er wordt ook nagegaan of er lopende verblijfsprocedures zijn (gekoppeld aan het recht op materiële hulp).

De resultaten van de evaluatie worden besproken met de betrokkene.

c) Einde terugkeertraject

- Vrijwillige terugkeer wordt als realistisch beoordeeld

Indien uit de evaluatie blijkt dat de betrokkene meewerkt aan de vrijwillige terugkeer blijft de maatschappelijk werker de bewoner actief ondersteunen bij het nemen van noodzakelijke stappen om de terugkeer te realiseren.

- Vrijwillige terugkeer wordt als niet realistisch beoordeeld

Indien uit de evaluatie echter blijkt dat de betrokkene niet meewerkt aan zijn vrijwillige terugkeer, verschuift de focus van vrijwillige naar gedwongen terugkeer. Eens de uitvoeringstermijn van het BGV affloopt, komt een einde aan het recht op opvang.

De maatschappelijk werker is dan nog slechts op de achtergrond aanwezig. Enkel de verbindingsambtenaar is belast met de voorbereiding van de gedwongen terugkeer. DVZ kan opdracht geven aan de lokale politie om betrokkene te convoceren op het politiekantoor met het oog op de verwijdering van de betrokkene. Deze oproep wordt 2 dagen vóór de affloep van de uitvoeringstermijn verstuurd.

Opgelet: voor de families met minderjarige kinderen die opgevangen worden op basis van het KB 2004, is het einde van de materiële hulp alleen van toepassing in geval van toewijzing aan een centrum dat beheerd wordt door de DVZ met het oog op een gedwongen verwijdering.

Opgelet: de bewoner heeft steeds een mogelijkheid om een aanvraag tot vrijwillige terugkeer in te dienen en de DVZ kan bij een realistisch terugkeerplan het BGV verlengen.

3. INWERKINGSTREDING

Deze instructie treedt in werking op 21/10/2013.

Voor al uw vragen met betrekking tot het concrete terugkeerdossier kan u zich wenden tot terugkeerplaats@fedasil.be.

Voor al uw algemene vragen met betrekking tot deze instructie kan u zich wenden tot Martine Hendrickx: martine.hendrickx@fedasil.be

Ik dank u voor uw medewerking en verzoek u om deze instructie zo snel mogelijk aan uw medewerkers mee te delen.

Met de meeste hoogachting,

Jean-Pierre Luxen
Directeur-generaal